

Suomalaisen
uskonnollisuuden
luonne

Suomalaisen uskonnollisuuden peruspiirteet

- Suomi oli pitkään kulttuurisesti ja uskonnollisesti yhtenäinen
- viimeisten vuosien aikana tilanne muutoksessa:
  - evankelis-luterilaisen kirkon kannatus vähentynyt
  - uskonnollinen moninaisuus lisääntynyt
  - uskonottomuus yleistynyt
- suomalaiset uskonnollisesti passiivisia, uskonto näkyy useimmiten siirtymäriittien yhteydessä
- monet suomalaiset nk. tapauskonnollisia
- osa myös kulttuurikristittyjä
  - suhtautuvat kristillisiin arvoihin ja perinteisiin myönteisesti
vaikkeivät koe itseään uskonnollisiksi

Suomalainen usko

- noin puolet uskoo Jumalan olemassaoloon
- Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu noin 72 % suomalaisista
  - ristiriita jäsenyyden ja jumalauskon välillä kertoo luterilaisuuden moninaisesta merkityksestä suomalaisessa kulttuurissa
- noin 25 % pitää itseään uskonnottomina ja noin 13 % ateisteina
- naiset ja vanhemmat ikäluokat miehiä ja nuoria uskonnollisempia
- nuorille ominaista myös ns. valintamyymäläuskonnollisuus
  - maailmankatsomus rakentuu erilaisten ainesten pohjalta, yksilö poimii, valitsee ja muotoilee itselleen sopivan kokonaisuuden
- uskollisuus perinteisiä uskonnollisia yhteisöjä kohtaan vähentynyt
- vaikka yksilö ei kuulu uskonnolliseen yhteisöön, hän ei välttämättä uskonnoton
- uskonnollisuus individualisoitunut eli yksilöllistynyt = perinteiden jatkamisen sijaan yksilö pitää omaa yksilöllistä uskoaan ja hyvinvointiaan traditioita tärkeämpinä

Uskonnon vaikutus suomalaisten arvoihin ja asenteisiin

- arvot syntyvät monien tekijöiden vaikutuksesta
- myös uskonnolla voi olla suuri merkitys arvomaailmaan
- erityisesti seksuaali- ja perhe-etiikan kysymyksissä uskontojen näkemykset korostuvat
- nuoremmat sukupolvet eivät koe uskonnollisia yhteisöjä yhtä merkittävänä arvoauktoriteetteina kuin vanhemmat sukupolvet
- voimakkaasti uskonnollisten henkilöiden moraalikäsitkset konservatiivisempia kuin vähemmän uskonnollisten
- uskonnonvapaus suomalaisille tärkeää, mutta suhtautuminen moniin ei-kristillisiin uskontoihin sekä ateismiin varauksellista
- muut kuin kristilliset katsomusperinteet ovat olleet Suomessa pitkään melko tuntemattomia ja yhteisöt pieniä, tämä selittänee suomalaisten asenteita
- tieteen ja uskonnon välinen suhde ei juurikaan polarisoitunut Suomessa

Suomalaiset uskonnon harjoittajina

- uskonnollisissa tilaisuuksissa käydään harvakseltaan
- siirtymä- ja kalendaaririitit kokoavat suomalaisia uskonnollisiin toimituksiin
- noin 20 % suomalaisista uskonnollisesti aktiivisia, heistä suurin osa eläkeläisiä
- suomalaiset harjoittavat uskontoa usein yksityisesti esimerkiksi rukoillen
- uskonnollisuus privatisoitunut, eli muuttunut henkilökohtaiseksi yksityisasiaksi, jonka harjoittamiseen ei tarvita uskonnollista yhteisöä tai auktoriteettia
- Suomen evankelis-luterilaisen rippikoulun suosio kuitenkin suuri, sen käy 80 % ikäluokasta
- myös muut uskonnolliset ja uskonnot yhteisöt järjestävät omia aikuistumisleirejään